

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АГРОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

_____ О.В. Дармограй

від «___» _____ 2018 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИК
другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 20 – Аграрні науки та продовольство
за спеціальністю 206 – Садово-паркове господарство

Вінниця – 2018

Дідур І.М., Ткачук О.П., Прокопчук В.М., Монарх В.В., Циганська О.І.
Наскрізна програма практик другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 206 – Садово-паркове господарство галузі знань 20 – Аграрні науки та продовольство. – Вінниця: РВВ ВНАУ, 2018. – 22 с.

Рецензенти:

1. Паламарчук В.Д., доцент ВНАУ

Схвалено:

Вченою радою агрономічного факультету

Протокол № 8 від 27.02. 2018 р.

Навчально-методичною комісією агрономічного факультету

Протокол № 8 від 21.03. 2018 р.

Науково-методичною комісією ВНАУ

Протокол № 8 від 25.04. 2018 р.

ЗМІСТ

1. Загальні питання організації проведення практики	4
2. Галузь використання	5
3. Компетентності студентів, здобуті на практиці	5
4. Види практик	7
4.1. Виробнича (науково-дослідна) практика	8
5. Вимоги до баз практик	8
6. Загальні питання та вимоги щодо організації та проведення практик	9
7. Підбиття підсумків практики	13
8. Структурно-логічна схема проведення наскрізної практики	15
9. Програма науково-дослідної практики	16
Додатки	20
Література	22

1. Загальні питання організації проведення практики

Практика студентів є обов'язковою складовою навчального процесу і спрямована на закріплення знань, отриманих під час теоретичного навчання, набуття і удосконалення умінь, навичок і компетентностей, визначених Галузевими стандартами та освітньо-професійною програмою (ОПП) підготовки магістрів спеціальності 206 – Садово-паркове господарство.

Метою практики є оволодіння студентами сучасних методів і форм організації праці, формування у студентів, на базі одержаних ними у навчальному закладі знань, професійних умінь, навичок і компетентностей, необхідних для прийняття самостійних рішень у реальних ринкових умовах, виховання у майбутніх фахівців потреби систематично оновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Зміст практики, види та її обсяг визначається освітньо-професійними програмами (ОПП), навчальними планами підготовки магістрів за спеціальністю 206 – Садово-паркове господарство, програмами навчальних дисциплін, у відповідності до розробленого Міністерством освіти і науки України "Положення проведення практики студентів вищих навчальних закладів України". При цьому їх реалізація може бути у вигляді будь-яких форм занять, які несуть прикладний практичний характер, консультацій, курсового і дипломного проектування, екскурсій і практикумів.

Випускові кафедри агрономічного факультету Вінницького національного університету відповідно до "Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України" та цієї програми розробляють та затверджують нормативні матеріали, що регламентують організацію практики студентів з урахуванням специфіки їх підготовки.

Місцем проведення практики мають бути сучасні високотехнологічні підприємства (організації, установи) виробництва, екологічного контролю і управління, освіти, науки, державного управління, а також бази практики за межами України.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття освітнього ступеня магістра з спеціальності 206 – Садово-паркове господарство і має на меті набуття студентом професійних навичок та вмінь.

Практична підготовка осіб, які навчаються у Вінницькому національному аграрному університеті здійснюється шляхом проходження ними практики на підприємствах, в установах та організаціях згідно з укладеними договорами або у його структурних підрозділах, що забезпечують практичну підготовку відповідно до Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти та слухачів Вінницького національного аграрного університету.

Практична підготовка проводиться в умовах професійної діяльності під організаційно-методичним керівництвом викладача університету та спеціаліста з даного фаху. Програма практичної підготовки та терміни її проведення визначаються навчальним планом. Організація практичної

підготовки регламентується Положенням про проведення практики студентів ВНАУ.

Заходи, пов'язані з організацією практики визначаються наказом ректора.

2. Галузь використання

Дана наскрізна програма є нормативним документом, який регламентує проведення практичної підготовки студентів агрономічного факультету ВНАУ, які здобувають освітній ступінь магістра за спеціальністю 206 – Садово-паркове господарство; роботу кафедр, їх філій на підприємствах, установах і організаціях, що визначені, як бази практик для студентів.

Наскрізна програма встановлює види, завдання, зміст і організацію практичної підготовки студентів агрономічного факультету ВНАУ, що здійснюють підготовку за ступенем магістра спеціальності 206 – Садово-паркове господарство, їх нормативно-методичне забезпечення, принципи взаємовідносин підприємств і навчального закладу, а також обов'язки і відповідальність керівників підприємств, навчального закладу та студентів за якість практики.

3. Компетентності студентів, здобуті на практиці

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми професійної діяльності в садово-парковому господарстві в сучасних економічних умовах та у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і здійснення інновацій в умовах невизначеного зовнішнього середовища з урахуванням зональних умов.
Загальні компетентності	1. здатність керувати колективом у сфері професійної діяльності, толерантно сприймаючи соціальні, етнічні, конфесійні і культурні відмінності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	1. здатність розробляти технології вирощування декоративних рослин і проводити оцінку економічної ефективності та інноваційно-технологічних ризиків при впровадженні нових технологій; 2. здатність до проектування інженерної підготовки території, будівництва і утримання об'єктів садово-паркового господарства та девастрованих земель; 3. здатність проводити оцінку ефективності використання матеріалів, устаткування, технологічних процесів на об'єктах садово-паркового господарства та девастрованих землях; 4. здатність виконувати оцінку впливу заходів з раціонального використання і управлінням садово-

	<p>парковими ландшафтами та девастованими землями;</p> <p>5. здатність організовувати та реалізовувати заходи і роботи з благоустрою, озеленення та утримання територій садово-паркових об'єктів;</p> <p>6. здатність організації робіт з урбомоніторингу та інвентаризації об'єктів садово-паркового господарства, складанню кадастру зелених насаджень;</p> <p>7. здатність управління об'єктами садово-паркового господарства з їх функціонального використання, охорони і захисту;</p> <p>8. здатність організації і здійснення державного контролю і нагляду за дотриманням правил утримання об'єктів садово-паркового господарства, обчислення розміру шкоди, заподіяної об'єктам садово-паркового господарства при порушенні природоохоронного та містобудівного законодавства;</p> <p>9. здатність проводити оцінку виробничих і невиробничих витрат на забезпечення якості, здійснювати технічний контроль, авторський нагляд за виробничою і проектною діяльністю;</p> <p>10. готовність до отримання нових знань і проведення прикладних досліджень в галузі садово-паркового господарства;</p> <p>11. здатність розробки робочих планів і програм наукових досліджень в галузі садово-паркового господарства, організувати збір, обробку, аналіз і систематизація науково-технічної інформації з теми дослідження, вибір методики і засобів рішення завдань;</p> <p>12. здатність підготувати науково-технічних звіти, огляди, публікації за результатами виконаних досліджень;</p> <p>13. здатність здійснювати управління результатами науково-дослідної діяльності і комерціалізацію прав на об'єкти інтелектуальної власності;</p> <p>14. здатність здійснювати планувальну організацію відкритих просторів, проектування об'єктів садово-паркового господарства, розробляти проекти відновлення об'єктів культурної спадщини;</p> <p>15. здатність роботи в команді фахівців, пов'язаній із розвитком територій на етапі територіального планування і підготовки генпланів поселень і міської агломерації;</p> <p>16. здатність проводити технічні розрахунки в проектах, техніко-економічне обґрунтування і</p>
--	---

	<p>функціонально-вартісний аналіз ефективності проєктованих заходів, прогнозування наслідків, знаходження компромісних рішень в плануванні і реалізації проєктів;</p> <p>17. здатність до розроблення методичних і нормативних документів для проєктування, будівництва та утримання об'єктів садово-паркового господарства;</p> <p>18. готовність до проєктування технологічних процесів робіт по інженерній підготовці територій, будівництва та утримання об'єктів озеленення та ландшафтної архітектури, формування стійкого і безпечного середовища проживання людини;</p> <p>20. готовність до здійснення робіт з урбомоніторингу та обліку зелених насаджень; складання кадастру зелених насаджень;</p> <p>21. здатність здійснювати організацію відкритих просторів, дизайн зовнішнього середовища, проєктування об'єктів садово-паркового господарства та ландшафтної архітектури, розробляти проєкти реставрації та реконструкції територій об'єктів культурної спадщини та природо-заповідного фонду;</p> <p>22. здатність проводити технічні розрахунки за проєктами, техніко-економічне обґрунтування ефективності проєктованих заходів, прогнозування наслідків, знаходження компромісних рішень в плануванні і реалізації проєктів; готовність до розробки технічної документації, пропозицій і заходів реалізації розроблених проєктів на об'єкти садово-паркового господарств, ландшафтної архітектури з використанням інформаційних технологій.</p>
--	---

4. Види практик

Практична підготовка передбачає безперервність виробничо-практичного навчання під час здобуття студентами освітнього ступеня магістра за спеціальністю 206 – Садово-паркове господарство. Саме з цією метою і розробляються наскрізні програми практик (НПП) підготовки зазначених фахівців з кожної спеціальності.

Наскрізні програми практик розробляють робочі групи спеціальностей з урахуванням галузевих стандартів вищої освіти (ОПП), рекомендуються до друку вченою радою факультету, навчально-методичною комісією

університету і затверджуються ректором Вінницького національного аграрного університету.

Наскрізна програма практик враховує варіативні частини галузевих стандартів вищої освіти при підготовці магістрів за спеціальністю 206 – Садово-паркове господарство (ОПП), навчальних планів і програми відповідних навчальних дисциплін.

Зміст і послідовність практик визначено даною наскрізною програмою, в якій подано конкретні рекомендації щодо видів і форм набуття і контролю умінь, навичок і компетентностей, що мають бути сформованими в студентів на кожному робочому місці.

Зміст наскрізної програми відповідає нормативно-правовим документам України щодо практики студентів, освітньо-професійній програмі підготовки магістра за спеціальністю 206 – Садово-паркове господарство та навчальному плану. На основі цієї програми розробляються робочі програми відповідних видів практик.

Програма кожного виду практики повинна обов'язково мати чітко визначені результати навчання – перелік сформованих умінь, навичок і компетентностей.

За змістом та метою практика студентів, які здобувають освітній ступінь магістра за спеціальністю 206 – Садово-паркове господарство включає:

- виробничу (науково-дослідну, переддипломну) практику

4.1. Виробнича (науково-дослідна) практика

Науково-дослідна (виробнича) практика при здобутті освітнього ступеня магістр за спеціальністю 206 – Садово-паркове господарство, передбачена на першому році підготовки магістрів і передбачає ознайомлення з науковими дослідженнями в садівництві і виноградарстві.

Науково-дослідна практика студентів (як різновид виробничої практики) є завершальним етапом навчання, проводиться на випускному курсі з метою узагальнення і вдосконалення здобутих ними знань, практичних умінь та навичок, оволодіння професійним досвідом та готовності їх самостійної трудової діяльності, а також збору матеріалів для дипломної роботи.

5. Вимоги до баз практик

Основною вимогою до баз практики з кожного виду є здатність забезпечити виконання програми практики.

Визначення баз практики здійснюється адміністрацією навчального закладу на основі прямих договорів з підприємствами, організаціями, установами незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності.

Науково-дослідна практика проводиться у наукових і виробничих підприємствах, установах, об'єднаннях, організаціях, що мають відношення до садово-паркового господарства та їх підрозділах, у регіональних навчально-практичних центрах.

За наявності у ВНАУ державних чи регіональних замовлень на підготовку фахівців перелік баз практики, як правило, повинен надаватись адміністративними органами (обласним управлінням), що формують замовлення.

У випадку підготовки фахівців за цільовими договорами (контрактами) з підприємствами, організаціями, установами, фізичними особами, бази практик передбачають цими договорами (контрактами).

Для студентів-іноземців бази практик передбачають у відповідному контракті чи договорі на підготовку фахівців і вони можуть бути розташовані як на території країн-замовників, так і в межах України.

Забезпечення студентів-іноземців навчально-методичною документацією та атестація за результатами практики здійснюються на загальних підставах.

Студенти мають право самостійно підбирати для себе місце виробничих практик і пропонувати його кафедрам та деканату для укладання відповідних угод.

Для забезпечення виробничих практик студентів, деканат факультету за участю кафедр та з врахуванням зазначених договорів формує перелік сучасних високотехнологічних підприємств і господарств, які можуть забезпечити виконання студентами програми професійної практики. Не пізніше як за 6 місяців до початку практики кожного року цей перелік уточнюють.

Однією із форм проведення практичної підготовки студентів є практика студентів за кордоном, що проводиться відповідно до навчальних планів спеціальностей.

Метою практики за кордоном є сприяння інтеграції національної аграрної освіти до світового освітнього простору на основі закріплення теоретичних знань студентів та вивчення практичного досвіду ведення сільського господарства у країнах з розвиненим аграрним сектором економіки.

Практика студентів університету за кордоном проводиться на сільськогосподарських, переробних підприємствах, організаціях зарубіжних країн, з якими встановлено партнерські стосунки у формі угод, контрактів, протоколів про наміри, договорів про співпрацю щодо організації та проведення практики (стажування).

Усі питання проходження практики за кордоном вирішуються відповідно до Положення про організацію та проведення стажування (практики) студентів, аспірантів Вінницького національного аграрного університету за кордоном.

6. Загальні питання та вимоги щодо організації та проведення практик

Основним організаційно-методичним документом, що регламентує діяльність студентів і керівників практики, є дана наскрізна програма практик, яка має відповідає вимогам галузевих стандартів вищої освіти, ураховує специфіку спеціальності та відображає останні досягнення науки і виробництва.

Відповідальність за організацію та проведення практик покладено на керівника та декана агрономічного факультету ВНАУ.

Загальну організацію практик та контроль за їх проведенням здійснює проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи.

Загальне навчально-методичне керівництво практикою, здійснює відділ практичного навчання в особі завідувача.

Безпосереднє навчально-методичне керівництво і виконання програми забезпечують відповідні випускові кафедри факультету.

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики, є:

- розробка «Положення про порядок проведення наскрізної програми практик студентів»;

- розробка наскрізної програми практик студентів освітнього ступеня магістр спеціальності 206 – Садово-паркове господарство, зазначення баз практик (укладання договорів про проведення практики);

- складання методичних рекомендацій;

- підготовка форм звітної документації за результатами проведення практики;

- розподіл студентів за базами практик;

- призначення керівників практик.

Програми практик повинні містити наступні основні розділи:

- мету і завдання практики;

- організація проведення практики;

- зміст практики;

- індивідуальні завдання;

- вимоги до звіту про практику;

- підбиття підсумків практики.

Кафедра, відповідальна за проведення практики, розробляє методичні вказівки (рекомендації) щодо проходження практики, перелік літератури та необхідної документації, маршрути екскурсій під час проведення практики та інші заходи, що сприяють закріпленню знань, отриманих під час навчання.

Індивідуальне завдання розробляє керівник практики від кафедри та видає кожному студенту. Зміст індивідуального завдання повинен ураховувати конкретні умови та можливості підприємства (організації, установи), відповідати потребам виробництва і одночасно відповідати цілям і завданням навчального процесу. Крім того, індивідуальне завдання повинно відповідати спроможності і теоретичній підготовці студента.

Підприємства (організації, установи), які використовують як бази практики, мають відповідати наступним вимогам:

- наявність сучасної техніки та впровадження у виробництво сучасних технологій;
- наявність структур, що відповідають спеціальності 206 – Садово-паркове господарство;
- можливість кваліфікованого керівництва практикою студентів;
- можливість надання студентам на час практики робочих місць;
- надання студентам права користування бібліотекою, лабораторіями, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики;
- можливість наступного працевлаштування випускників ВНАУ (бажано);
- наявність житлового фонду (за необхідністю).

На початку практики студенти повинні отримати інструктаж з охорони праці в галузі, ознайомитися з правилами внутрішнього розпорядку підприємства, порядком отримання документації та матеріалів.

У разі зарахування студентів на штатні посади на час проходження практики на них розповсюджуються законодавство про працю та правил внутрішнього трудового розпорядку підприємства.

На студентів, не зарахованих на штатні посади, також розповсюджуються правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства.

Тривалість робочого часу студентів під час проходження практик регламентується Кодексом Законів України про працю.

Наказами ректора про проведення практик студентів визначається:

- місце та терміни проведення практик;
- склад студентських груп;
- керівник за організацію відповідної практики та оформлення підсумкового звіту за її результатами;
- посадова особа, на яку покладено загальну організацію практики, Відповідальним за організацію і проведення практик на факультетах є декан факультету, який:
 - здійснює керівництво навчально-методичним забезпеченням практик на факультеті;
 - інформує студентів про місце, строки проведення практик та форми звітування;
 - здійснює контроль за організацією та проведенням практик кафедрами, виконанням програм практик, своєчасним складанням диференційованих заліків і звітної документації за підсумками практик;
 - заслуховує звіти кафедр, предметних комісій про проведення практик на раді факультету.

Безпосереднє навчально-методичне керівництво практиками студентів забезпечують відповідні кафедри, які:

- розробляють програми практик і кожного року уточнюють їх;
 - визначають бази практик, узгоджують з ними кількість студентів, що приймаються на практику, складають відповідну заявку, яку подають до навчально-методичного відділу (управління) для укладання договорів;
 - складають графіки розподілу студентів за базами практик, які до початку практики подають до навчально-методичного відділу (завідувачу практики);
 - призначають керівників практик та забезпечують їх виїзд на бази практик за декілька днів до їх початку для перевірки готовності до прийому студентів і ознайомлення керівників підприємств (організацій, установ) з програмами практик;
 - розробляють тематику індивідуальних завдань на період проведення практик;
 - організовують проведення зборів студентів з питань практики за участю керівників практики;
 - здійснюють загальне керівництво і контроль за проведенням практики;
 - повідомляють студентів про систему звітності з практики, а саме: подання письмового звіту, виконання кваліфікаційної роботи, оформлення виконаного індивідуального завдання, підготовка доповіді, повідомлення, виступу тощо;
 - обговорюють підсумки та аналізують виконання програм практик на засіданнях кафедри;
 - подають до деканатів, відділу практичного навчання звіти про проведення практик з пропозиціями щодо удосконалення її організації.
- Керівник практики від вищого навчального закладу:**
- контролює готовність баз практики та, за необхідності, до прибуття студентів-практикантів здійснює підготовчі заходи;
 - забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом студентів на практики: інструктаж про порядок проходження практик, надання студентам-практикантам необхідних документів (направлення, щоденник, календарний план, індивідуальне завдання, теми курсових і дипломних робіт, методичні рекомендації щодо оформлення звітної документації тощо), перелік яких встановлює вищий навчальний заклад;
 - у тісному контакті з керівниками практик від бази практик забезпечує якість їх проходження згідно з програмами;
 - контролює забезпечення належних умов праці і побуту студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;
 - подає проректору з науково-педагогічної та навчальної роботи, завідувачу практики письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики студентів.

Викладач керівник практики від кафедри:

- розробляє тематику індивідуальних завдань, в яких враховує теми дипломних робіт;
 - узгоджує з керівниками практики від підприємства (організації, установи) індивідуальні завдання з урахуванням особливостей у розподілі студентів за місцями практики;
 - відслідковує своєчасне прибуття студентів до місць практики;
 - здійснює контроль за виконанням програми практики та строками її проведення;
 - надає методичну допомогу студентам під час виконання ними індивідуальних завдань і збору матеріалів до дипломної роботи;
 - проводить обов'язкові консультації щодо обробки зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику, а також у дипломній роботі;
 - інформує студентів про порядок надання звітів про практику.
- Обов'язки безпосередніх керівників баз практики, зазначені в окремих розділах договорів на проведення практики.

Керівник практики від підприємства:

- несе особисту відповідальність за проведення практики;
- організовує практику згідно з програмами;
- визначає місця практики, забезпечує найбільшу ефективність її проходження;
- організовує ознайомлення студентів з правилами техніки безпеки і охорони праці;
- забезпечує виконання погоджених з навчальним планом графіків проходження практики в структурних підрозділах підприємства;
- надає студентам-практикантам можливість користуватись наявною необхідною документацією;
- забезпечує і контролює дотримання студентами-практикантами правил внутрішнього розпорядку;
- створює необхідні умови для освоєння практикантами нової техніки, передових технологій, сучасних методів організації праці;

За наявності вакантних місць студенти можуть бути зараховані на штатні посади, якщо робота на них відповідає вимогам програми практики. При цьому 50 відсотків часу відводиться на загальнопрофесійну підготовку за програмою практики.

Студенти в під час проходження практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики від навчального закладу направлення, методичні матеріали (методичні вказівки, програму, щоденник, індивідуальне завдання) та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками їх керівників;

- вивчити і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії та внутрішнього розпорядку;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно оформити звітну документацію та пройти оцінювання результатів практики.

Для студентів, які навчаються за заочною формою навчання, може бути передбачена практика тривалістю до одного місяця, якщо вони не працюють або працюють не за обраною професією.

7. Підбиття підсумків практики

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

Форма звітності студента за навчальну та виробничу практику – це подання письмового звіту-щоденника, підписаного і оціненого безпосередньо керівником практики.

Письмовий звіт-щоденник разом з іншими документами, встановленими навчальним закладом (за необхідності), подають на рецензування керівнику практики від кафедри.

Звіт-щоденник має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список використаної літератури тощо. Оформляють звіт-щоденник за вимогами, що визначені у програмі відповідної практики.

Звіт студент захищає перед комісією, призначеною деканом факультету. До складу комісії входять, викладачі та (за можливості) керівники від бази практики у кількості трьох осіб.

Комісія приймає диференційований залік у студентів на базах практики в останні дні її проходження або у вищому навчальному закладі впродовж десяти робочих днів згідно із графіком, визначеним відповідною кафедрою, погодженим деканом факультету. В окремих випадках протягом перших десяти днів семестру, який починається після практики згідно графіка.

Критерії оцінки знань за результатами проходження навчальної практики проводять за національною шкалою та шкалою ECTS.

Студента, який не виконав програму практики без поважних причин, відраховують з навчального закладу.

Результат заліку за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента за підписом голови комісії і враховується стипендіальною комісією під час визначення розміру стипендії разом з його оцінками за результатами підсумкового контролю відповідної екзаменаційної сесії.

Підсумки кожної практики обговорюють на засіданнях кафедр, підсумкових конференціях студентів з практики, а загальні підсумки – на вчених (педагогічних) радах вищих навчальних закладів і факультетах не

менше одного разу протягом навчального року з оформленням відповідних протоколів.

Навчальний заклад має всіляко використовувати і сприяти розвитку ефективних механізмів практичної адаптації студентів до специфіки конкретних виробників у ринковій економіці з урахуванням особливостей спеціальності 206 – Садово-паркове господарство.

Навчальний заклад має вважати головним досягненням практики студентів результати працевлаштування випускників, професійне та кар'єрне зростання. Декан факультету та завідувачі кафедр мають запроваджувати новітні форми практики, зміцнення науково-технічних зв'язків з роботодавцями, пошук нових форм звітування керівників практики залежно від цільової орієнтації. За умов визначення доцільності і перспективності пропозицій роботодавців щодо практики студентів, а також відшкодування витрат останніми, декан факультету і завідувачі випускових кафедр забезпечують організацію практики і звітування керівників практики про її результативність безпосередньо на базах практики.

8. Структурно-логічна схема проведення наскрізної практики студентів, освітнього ступеня магістр спеціальності 206 – Садово-паркове господарство

Згідно з галузевими стандартами (освітньо-професійною програмою) підготовки фахівців освітнього ступеня «магістр», спеціальності 206 – Садово-паркове господарство, практика має наступну структурно-логічну схему (табл. 8.1.).

Таблиця 8.1.

Структурно-логічна схема наскрізної практики студентів освітнього ступеня магістр спеціальності 206 – Садово-паркове господарство

№ з/п	Назва виду практики	Курс / семестр	Обсяг часу		
			годин	кредитів ECTS	тижнів
1	Виробнича, всього в т.ч.:		240	8,0	8
1.1.	Виробнича (науково-дослідна)	5/10	240	8,0	8
	Всього практик		240	8	8

9. ПРОГРАМА НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Науково-дослідна практика проводиться в базових садово-паркових підприємствах, науково-дослідних установах та в інших господарствах, що мають відношення до благоустрою територій.

Виробнича практика проводиться за завданням, яке розроблено керівником дипломної роботи.

Виробнича науково-дослідна практика – це продовження навчального процесу в умовах підприємств.

Для організації практики кафедри заздалегідь складають договір з базовими підприємствами чи іншими установами. Договором передбачено прийняття студентів на практику, створення необхідних побутових і виробничих умов для виконання програми практики.

Мета і завдання практики – закріплення, розширення і поглиблення студентами теоретичних знань, одержаних в університеті, та набуття ними практичних навичок в організації і керівництві основними процесами садово-паркового догляду, контролю і виробництва, здійснення контролю за якістю проведених робіт.

Перебуваючи на практиці, студент повинен:

- ознайомитися з господарством, його галузями, напрямком виробничої діяльності, перспективами розвитку;
- ознайомитися з виробничою програмою по виробництву продукції, фактичним виконанням цієї програми, станом впровадження у виробництво досягнень науки і передового досвіду;
- ознайомитися з системою заходами із озеленення, благоустрою;
- ознайомитися з системою насінництва садово-паркових культур;
- ознайомитися з системою захисту рослин та природоохоронними заходами;
- ознайомитися у виробничих умовах з технологіями вирощування і догляду садово-паркових культур та набути навичок виконання цих робіт;
- виконати програму досліджень та навчальних практик.

Організація практики:

Студенти проходять практику в підприємствах, науково-дослідних станціях, у господарствах.

Навчально-методичне керівництво практикою здійснюють деканат та профілюючі кафедри агрономічного факультету. Як правило, очолюють практику керівники дипломних робіт, заступники директорів з наукової роботи дослідних станцій та керівники окремих підрозділів. Перед початком практики деканат та профілюючі кафедри проводять інструктаж студентів з питань охорони праці, техніки безпеки, технології садово-паркового виробництва.

Зміст практики:

Робота практиканта розпочинається інструктажем з техніки безпеки та ознайомленням з місцем походження практики, структурою підприємства.

Після ознайомлення з господарством студент разом з керівником практики на місці складає план проходження практики на всі періоди садово-паркових робіт.

Під час проходження практики студенти повинні практично освоїти наступні технологічні процеси вирощування і догляду садово-паркових культур:

- систему обробітку ґрунту під садово-паркові культури;
- підготовку насіння та посадкового матеріалу, сівбу садово-паркових культур, закладку багаторічних насаджень (ознайомлення з сортовим складом, якістю насіння та взяти участь у підготовці його до сівби; розрахувати та встановити норму висіву, глибину загортання насіння різних культур);

- догляд за садово-парковими культурами (визначення площ та ступенів зріджених; необхідність боронування, прикореневого підживлення та строки його проведення; виконання системи захисту рослин від хвороб, шкідників і бур'янів та практичне встановлення норм фунгіцидів, інсектицидів та гербіцидів);

- післяпосівний обробіток ґрунту та догляд за посівами (до- і після сходове боронування, коткування, доцільність і необхідність проведення, системи внесення добрив та боротьби з бур'янами, шкідниками та хворобами).

Студент має практично освоїти налагодження садово-паркових машин та знарядь на виконання тих чи інших технологічних операцій.

Під час проходження практики студенти отримують нові знання, уміння і навички, які закріплюються при виконанні конкретних практичних завдань, тому є доцільним використання студентів-практикантів на штатних посадах (з оплатою і без оплати, або дублерами).

Під час практики студенти можуть залучатися базовим господарством для надання допомоги, ця праця повинна бути визначена програмою, і характер такої праці повинен відповідати профілю навчання і по тривалості не заважати виконанню програми практики.

Індивідуальні завдання:

Керівники практики з метою надбання студентами під час практики умінь та навичок самостійного розв'язування виробничих, наукових або організаційних завдань можуть включити в програму практики індивідуальні завдання.

Матеріали, які отримав студент під час виконання індивідуального завдання, можуть бути використанні для виконання курсової або дипломної роботи, для підготовки доповіді, статті, або для інших цілей.

Навчальні заняття та екскурсії:

З метою поглиблення теоретичних знань, з використанням технічних можливостей баз підприємств можливе проведення навчальних занять. Вони проводяться у вигляді лекцій, семінарів, практичних та лабораторних робіт.

Для проведення таких занять повинні залучатися найбільш кваліфіковані співробітники баз практики та викладачі.

Екскурсії під час практики проводяться з метою надбання студентами уяви про підприємства, його структуру, систему управління. Можливе проведення екскурсій не тільки на підприємствах, де проходить практика, але й на інших підприємствах та установах.

Наукова компонента практика

Метою практики є формування у майбутніх фахівців творчого підходу до оцінки і застосування в практичній діяльності науки і передового досвіду, виховання почуття нового, спрямованого на пошук резервів, ресурсозбереження та захист навколишнього середовища.

Програма практики та критерії оцінювання

№	Тематика занять	Кількість годин	Місце проведення	Кількість балів
1	Ознайомлення з базою практики	6	Лісові виробничі, науково-дослідні підприємства	10
2	Ознайомлення з принципами наукової та науково-дослідної роботи на підприємстві, науково-дослідна документація	6	Лісові виробничі, науково-дослідні підприємства	8
3	Проведення польових спостережень та експериментальних досліджень	6	Лісові виробничі, науково-дослідні підприємства	15
4	Виконання індивідуального завдання практики	6	Лісові виробничі, науково-дослідні підприємства	15
5	Оформлення звіту	6	Лісові виробничі, науково-дослідні підприємства	22
	Разом за проходження практики	30	-	70
	Захист звіту	-	-	30
	Всього	-	-	100

Практику проводять під керівництвом професорсько-викладацького складу агрономічного факультету та наукових співробітників дослідних станцій чи спеціалістів галузей садово-паркових підприємств.

Завдання практики – оволодіти методами досліджень наукового садово-паркового господарства. Для виконання цього завдання студенти під керівництвом викладачів проводять польові та вегетаційні досліді. Останні слід провести від початку до кінця, самостійно узагальнити одержані експериментальні дані і формулювати аргументовані висновки, які потім використовують для написання дипломної роботи.

Програма практики включає три етапи:

1. планування експерименту;
2. проведення експерименту, спостережень і обліків;
3. опрацювання, узагальнення одержаних даних і оформлення звіту.

Перший етап передбачає пошук найбільш перспективного методу планування та проведення експерименту. Його виконують заздалегідь до проведення експерименту. Він включає вибір теми, визначення завдання і об'єкту дослідження, вивчення сучасного стану питання, висування робочої гіпотези, розробку схеми, методики і програми експерименту. Тематика науково-дослідної роботи визначається основними напрямками дослідної роботи кафедр агрономічного факультету. Закріплюють теми шляхом співбесіди з викладачем, науково-дослідна робота якого включає обрану тему.

Планування експерименту вимагає від студента творчої роботи, вивчення літератури і завершується складанням робочої програми, яку студент погоджує з науковим керівником.

Другий етап включає закладання та проведення запланованого досліді, передбачає виконання всіх методичних і технічних правил проведення експерименту – важливої умови одержання точних даних, придатних для об'єктивної оцінки заходів або сортів, що вивчаються в досліді.

Для проведення спостережень і обліків, передбачених робочою програмою студент використовує обладнання, прилади та інструменти навчальних та наукових лабораторій дослідних станцій та кафедр.

Обов'язковим первинним документом досліді є журнал досліді, в якому студент за певною формою записує всі роботи по закладанню і проведенню досліді, а також всі результати інструментальних і візуальних спостережень, обліків і аналізів.

До журналу необхідно вносити коротку інформацію про дослід та його методику: ґрунтові та погодні умови, тему дослідження, робочу гіпотезу, схему, програму та методику досліді, схематичний план досліді із зазначенням номерів ділянок, номерів варіантів та їх площі.

Завершальним етапом є оформлення звіту про результати проведеного експерименту. Звіт складають згідно з вимогами.

Додатки

Обов'язки керівника виробничої практики від виробництва

Бази практик в особі їх перших керівників разом з університетом несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики студентів.

Від бази практики для безпосереднього керівництва практикою призначаються висококваліфіковані фахівці, які зобов'язані:

- забезпечити проведення обов'язкового інструктажу з охорони праці й техніки безпеки і створити студентам умови безпечної праці на кожному робочому місці;

- створити всі умови, необхідні для виконання студентами програми практики та індивідуальних завдань;

- не допускати використання студентів для виконання робіт, не передбачених програмою практики;

- надавати в межах своїх повноважень студентам і керівникам практики від навчальних закладів можливість користуватися лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотекою, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики й індивідуальних завдань;

- підготувати відгук на кожного студента-практиканта за результатами проходження ним практики; перевірити та затвердити його письмовий звіт. У відгуку відображаються результати виконання студентом програми практики та індивідуальних завдань, виявлені ним знання, уміння та організаторські здібності, участь у виконанні конкретних робіт, у тому числі в розробці об'єктів інтелектуальної власності, якість підготовленого звіту й виставлена підсумкова оцінка за практику.

Обов'язки студентів

Практика студентів є невід'ємною складовою процесу підготовки фахівців всіх освітньо-кваліфікаційних рівнів (бакалавр, спеціаліст, магістр) в університеті і проводиться на оснащених відповідним чином базах університету, а також підприємств, організацій та установ різних галузей агропромислового комплексу. Практика є обов'язковим компонентом змісту навчання, її мета і зміст мають відповідати державним стандартам освіти.

Студенти університету зобов'язані:

- до початку практики ознайомитися з її програмою, пройти на кафедрі під розпис інструктаж про порядок її проходження та з техніки безпеки й попередження нещасних випадків, одержати від керівника практики від університету всі необхідні документи (направлення, робочу програму виробничої практики, індивідуальні завдання, методичні рекомендації тощо);

- одержати консультації з усіх питань організації і проведення практики;

- прибути на базу практики точно в строк, встановлений наказом ректора;

- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;

- систематично вести щоденник практики, один раз на тиждень давати його на перевірку керівнику практики від бази практики; індивідуальне завдання виконувати впродовж всієї практики і по закінченні оформити разом із звітом в останні дні практики; звіт повинен мати систематичний виклад вивчених і виконаних робіт із схемами, кресленням і ескізами (в повній відповідності з програмою практики).

Звіт з практики захищається студентом (з диференційною оцінкою) у комісії, призначеною деканатом факультету.

Комісія працює в останні дні проходження практики.

При призначенні стипендії оцінка студента за практику враховується стипендіальною комісією факультету разом з іншими оцінками, отриманими за результатом підсумкового контролю.

Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, підтверджених документально, може бути надано право її повторного проходження за індивідуальним графіком.

Студента, який не виконав програму практики з неповажних причин або за підсумками її повторного проходження отримав в комісії незадовільну оцінку, відраховують з університету.

Обов'язки керівника виробничої практики від університету

Практика студентів є невід'ємною складовою процесу підготовки фахівців всіх освітньо-кваліфікаційних рівнів (бакалавр, спеціаліст, магістр) в університеті і проводиться на оснащених відповідним чином базах університету, а також підприємств, організацій та установ різних галузей агропромислового комплексу. Практика є обов'язковим компонентом змісту навчання, її мета і зміст мають відповідати державним стандартам освіти.

До керівництва практикою студентів залучається досвідчені викладачі кафедр, які брали безпосередню участь у навчальному процесі, з дисципліни по яких проводиться практика.

Керівник практики від навчального закладу зобов'язаний:

- ознайомитися з програмою, вивчити необхідну навчально-методичну документацію та отримати від завідувача кафедри вказівки щодо проведення практики;

- ознайомитися зі студентами-практикантами;

- проконтролювати підготовленість бази практики та вжити, за необхідності, потрібні заходи щодо її підготовки;

- здійснити всі організаційні заходи перед від'їздом студентів на практику (ознайомити студентів з програмою практики, провести під розпис інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки і попередження нещасних випадків, встановити час і місце збору студентів при виїзді та час прибуття на базу практики, видати студентам необхідні документи (направлення, робочу програму виробничої практики,

індивідуальні завдання, методичні рекомендації, тему доповіді на конференції за результатами практики, щоденник тощо) залежно від виду практики);

- проінформувати студентів про систему звітності з практики, прийняту на кафедрі: подання письмового звіту, оформлення виконання індивідуальних завдань, підготовка доповіді, повідомлення, виступу тощо;

- ознайомити керівника від бази практики з програмою практики й узгодити графік її проходження;

- на базі практики представити студентів та керівника практики від бази практики і взяти участь у проведенні інструктажу з охорони праці і техніки безпеки:

- у тісному контакті з керівництвом від бази практики забезпечити високу якість її проведення згідно з програмою;

- контролювати забезпечення нормативних умов праці й побуту студентів, систематично інформувати кафедру про хід практики;

- контролювати виконання студентами правил внутрішнього розпорядку бази практики, вести, або організовувати ведення табеля її відвідування студентами;

- надавати студентам необхідні консультації з питань проходження практики та оформлення звіту;

- взяти участь у роботі комісії, призначеної завідувачем відповідної кафедри з проведення захисту звітів з практики студентів;

- подати завідувачу кафедри письмовий звіт про результати практики із зауваженнями та пропозиціями щодо поліпшення її організації і проведення, який має зберігатись на кафедрі протягом трьох років.

Література

1. Положення Про проведення практики здобувачів вищої освіти Вінницького національного аграрного університету. Затверджене ректором ВНАУ 15.03.2018 р. (протокол Вченої ради № 10);

2. Закон України “Про вищу освіту”;

3. Указ Президента України від 04.07.2005р. № 1013/2005 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні»;

4. Концепція реформування і розвитку аграрної освіти та науки, схваленої розпорядженням КМУ від 6.04. 2011р. № 279 - р.;

5. Положення «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 р. №93.